

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

КОРНУТА ЛЮДМИЛА МИХАЙЛІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри психології, кандидат юридичних наук, доцент*

СТВОРЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В КОМАНДІ: РОЛЬ ЛІДЕРА

Якщо спробувати відповісти на питання чи важливим та необхідним є науковий пошук та практичне аргументування ролі команди та роботи в команді сьогодні, однозначним є відповідь, що ці питання є вкрай важливими та актуальними. В сучасному світі досить багато різноманітних речей ми реалізуємо саме в команді та за допомогою команди. Будь-який колектив приватної чи публічної сфери можна розглядати як команду перед якою стоять певні спільні цілі. В такому разі важливими є розуміння питання від чого залежить налаштування команди, продуктивність, єднання, згуртованість тощо [3]. Насамперед варто констатувати, що успіх залежить від позиції лідера та загальної атмосфери в колективі. Підтримка, участь, мотивація з боку керівника спрямовує команду у правильному руслі та продукує позитивний клімат у команді. Сьогодні акцентування уваги на лідерстві є не випадковим, адже будь-якому колективу чи команді необхідні лідери. Але, досить часто розуміння лідерства є невірним чи надто примітивним. Можна з упевненістю стверджувати, що лідерський «багатокутник» має основні грані – це критичні точки, спираючись на які, можна закласти міцний фундамент для подальшого зростання та ефективної взаємодії з командою та всередині команди [2].

Варто розглянути основні якості, такі собі грані лідера, що мають в сучасному світі ключове значення:

1. Відповідальність лідера – це можливість, якими він може скористатися у спектрі своїх повноважень. Просто потрібно цілеспрямовано їх використовувати та не дивитися крізь призму завантаженості чи робочих завдань. Вміти знайти додаткові можливості для дій, не боятися взяти на себе відповідальність за результат, не відсувати нестандартні ситуації. Саме рішення, що вимагають креативності, інноваційних дій і дають змогу відчути себе на гребені хвилі і дати приклад команді [2]. Зокрема, рішення для нестандартних ситуацій часом потребують ризику та витримки. Не буває простих рішень у таких завданнях, а отже, треба вміти знаходити правильний ключ до відповідей та надихати команду. А також не боятися визнавати не лише феєричні результати бізнесу, а й помилки, не звальювати все на відсутність кваліфікованих кадрів у команді. Це і є відповідальність лідера [1, с. 96].

2. Вміння постійно навчатися та розвиватися. Лідер не втомлюється розвиватися і прагне того, щоб його команда йшла вперед разом із ним. Від нього виходить енергія, а перелік ідей та рішень не вичерпується – цим він зобов'язаний гострому розуму, досвіду, здатності вчитися на помилках та заповнювати свої компетенції новими.

Він нестримний ініціатор дій, інноватор, прихильник прогресивних рішень та впроваджень. Динаміка лідера не може бути тимчасовою – у цьому випадку і лідерство буде коротким. Він будує стратегічні плани та прагне довгострокового планування. Його ідеї переростають епоху, а з тим ведуть команду на десять кроків уперед. Лідер виступає генератором енергії та динамічно розвивається разом зі своєю командою.

3. Харизма та вміння комунікувати. Загалом стиль управління залежить від особистості керівника, отриманих компетенцій, soft skill, і навіть від специфіки діяльності організації де функціонує команда [3]. Якщо керівник вимагає від співробітників більшого та більшого, контролює на кожному кроці, а не то – догану та звільнення, складається неправильна парадигма розвитку. У колективі переважає інфантильність, штат складається з людей, не здатних приймати рішення та брати за них відповідальність. Якщо ставиться надто м'яко, то втрачає контроль над командою, свій авторитет. Такого керівника не поважають: його покарання не лякають, а заохочення приймаються як належне. Грамотний лідер взаємодіє з командою, робить так, щоб люди йшли вперед, не боялися нестандартно мислити, висловлювати свої ідеї та експериментувати. У ситуації кризи чи змін команда завжди впевнено стоїть за її спиною. Лідер має харизму і спокій, з розумінням ставиться до проблем інших і викликає довіру. Це впевнений та авторитетний капітан, з яким колективу не страшно будь-які «шторми» та коливання, кризові періоди та спади.

4. Створення клімату психологічної безпеки. Особливо актуальна риса для лідера, що очолює команду. В умовах грамотного управління створюється особливий клімат, комфортний для команди та лідера. Він виявляється у психологічній безпеці і характеризується міжособистісною довірою, повагою та підтримкою. Насамперед психологічна безпека для кожного співробітника – це свобода в ідеях, підняття питань, комфорт, а також впевненість у тому, що за кожним невірним кроком чи помилкою не слідуватиме покарання чи моральний тиск. Психологічна безпека створюється поетапно через проходження співробітниками 4 рівнів: 1) безпека інклюзивності. На цьому етапі співробітник потребує спілкування та приналежності команді, дотримання цінностей організації. Він не боїться показати свої сильні та слабкі сторони, а команда приймає його таким, яким він є; 2) безпека навчання. Потреба співробітника у навчанні та зростанні, накопиченні досвіду. На цьому рівні учасник команди експериментує, ставить запитання, шляхом проб і помилок збільшує свою професійну базу; 3) безпека учасників. Коли пройдено перші два етапи, співробітник потребує підтвердження своїх навичок методом внесення власного внеску до спільної справи. Він використовує свої здібності, навички для реалізації бізнес-процесів компанії, ефективного управління та її прогресу; 4) безпека звінка. На четвертому етапі співробітник розуміє, що необхідно покращувати процеси і не боїться «кинути виклик» застарілим технологіям, здатен впроваджувати інновації.

Отже, варто зробити висновок, що правильно керуючи командою, будучи відповідальним керівником, харизматичним лідером та підтримуючи динаміку, навчання команди, лідер створює психологічну безпеку в колективі. Вона відгукується у побудованій організаційній культурі, дотриманні цінностей, підтримці та взаємодопомоги співробітникам. В умовах, коли робоче середовище безпечне для міжособистісної взаємодії співробітників, організаційна культура стає більш надійною, динамічною та інноваційною. Як наслідок створюється відданий компанії колектив, який безумовно має командний дух та спільні ідейні цінності.

Список використаних джерел:

1. Довгань Л. Є., Ведута Л. Л., Мошонько Г. А. Технології управління людськими ресурсами : навч. посіб. для здобув. ступеня маг-ра за ОП «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ, 2018. 512 с.
2. Сазонова Т. О., Кемова Я. М., Яковлева К. В. Методи управління командою : аспект самоорганізації. *Економічний простір*. 2022. № 181. URL: <http://www.prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1165/1124> (дата звернення: 04.05.2023).
3. Duhigg C. What Google Learned From Its Quest to Build the Perfect Team. New research reveals surprising truths about why some work groups thrive and others falter. *The New York Times Magazine*. 2016. URL: <https://www.nytimes.com/2016/02/28/magazine/what-google-learned-from-its-quest-to-build-the-perfect-team.html> (дата звернення: 04.05.2023).

Ключові слова: психологічна безпека, команда, лідер, ефективне управління.

Key words: psychological safety, team, leader, effective management.

КОРОХОД ЯСМІНА ДЖАНІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри психології, кандидат політичних наук, доцент*

ТАТЬЯНЧИКОВ АНДРІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри психології, кандидат психологічних наук, доцент*

ДЕЯКІ БАЗОВІ ТЕХНІКИ ГЕШТАЛЬТ-ТЕРАПІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

У сучасних умовах розвиток особистості залежить від багатьох детермінантів та особистісних характеристик та складових [1, с. 117]. Гештальт-терапія – це цілісна, гуманістична, особистісно орієнтована форма психотерапії, зосереджена на теперішньому житті і викликах індивіда, а не на затримці чи збереженні свого минулого досвіду. Цей конкретний підхід визначає важливість розуміння контексту окремих

Калашнікова Людмила Володимирівна	
Соціальні практики забезпечення життя: особистісний вимір	217
Яковлева Лілія Іванівна	
Делегітимація влади як глобальний виклик ХХІ століття	221
Каретна Ольга Олександрівна	
Проблеми взаємовідносин молоді та старшого покоління	223
Шмаленко Юлія Іванівна	
Використання інформаційно-психологічних операцій (ІПСО) у сучасній війні в Україні	226
Яценко Микола Анатолійович	
Дослідження сфери освіти на територіях, що постраждали внаслідок війни	229
Барасій Віта Юрійвна	
Розвиток соціальних мереж: синергія демократії та технологій	232
Безуглова Валерія Дмитрівна	
Комунікація у системі «населення-влада» під час криз: досвід України	235
Білий Веніамін Сергійович	
Виборчі та парламентські дебати: медіа-скандали vs. раціональна комунікація	239
Івановський Віктор Віталійович	
Система економічної демократії: синергія політичної науки та економічної теорії	241
Фартушний Дмитро Сергійович	
Ситуація вибору та електоральний вибір в Україні	243

СЕКЦІЯ 6

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ОСОБИСТОСТІ ТА СОЦІУМУ В КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ

Цільмак Олена Миколаївна	
Психотехнології для регуляції та проживання стану тривоги	247
Корнута Людмила Михайлівна	
Створення психологічної безпеки в команді: роль лідера	252
Короход Ясміна Джанівна,	
Татьянчиков Андрій Олександрович	
Деякі базові техніки гештальт-терапії для розвитку особистості	254
Лазор Катерина Петрівна	
Соціальна криза самоідентифікації особистості	257
Лісовенко Анна Федорівна	
Причини та методи корекції прокрастинації особистості	260
Ташматов Вячеслав Абдуллайович	
Професійна психологічна підготовка поліцейських в умовах війни	264